

292

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล บรรยายากาศทางวิชาการ
กับผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล สถานศึกษาพยาบาล
เขตกรุงเทพมหานคร

เรืออากาศเอกหญิง กาญจนา คำยาดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-199-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16332659

RELATIONSHIP BETWEEN PERSONAL CHARACTERISTICS, ACADEMIC CLIMATE
WITH SCHOLARLY PRODUCTIVITY OF NURSE INSTRUCTORS OF NURSING
EDUCATION INSTITUTIONS, BANGKOK METROPOLITAN AREA

Flight Lieutenant Kanchana Kayadee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science

Program of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-199-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล บรรยาภาคทางวิชาการกับผลผลิต
ทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล สถานศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพมหานคร
โดย เรืออากาศเอกหญิง กาญจนา ค้ายาดี
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันตำรวจตรีหญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คนบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันตำรวจตรีหญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณโชติ)

กาญณา ค้ายาดี้. เรืออากาศเอกหญิง : ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล บรรยากาศทางวิชาการ กับผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล สถานศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร (RELATIONSHIP BETWEEN PERSONAL CHARACTERISTICS, ACADEMIC CLIMATE WITH SCHOLARLY PRODUCTIVITY OF NURSE INSTRUCTORS OF NURSING EDUCATION INSTITUTIONS, BANGKOK METROPOLITAN AREA) อาจารย์ที่ปรึกษา: พศ.ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชุมพรารณ . 168 หน้า ISBN 974-632-199-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล บรรยากาศทางวิชาการ กับผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล สถานศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร และหา กลุ่มตัวพยากรณ์ผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล ตัวอย่างประชากร คือ อาจารย์พยาบาล ที่มีประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาพยาบาลอย่างน้อย 2 ปี เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. บรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษาพยาบาลโดยรวมและรายด้าน คือ สัมพันธภาพเชิงวิชาการ การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ และการสนับสนุนทางวิชาการ อยู่ในระดับต่ำ และผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลในระหว่างปี พ.ศ. 2533-2537 โดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.36 เรื่องต่อปี
2. ลักษณะส่วนบุคคลที่ทำให้อาจารย์พยาบาลมีผลผลิตทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา ภาระงานสอน การอ่านวารสารทางวิชาชีพ การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการผลิตผลงานทางวิชาการ และทัศนคติต่อการผลิตผลงานทางวิชาการ
3. ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ วุฒิการศึกษา การอ่านวารสารทางวิชาชีพ การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการผลิตผลงานทางวิชาการ และ ทัศนคติต่อการผลิตผลงานทางวิชาการ ส่วนภาระงานสอน มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล
4. บรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษาพยาบาลทุกด้าน คือ สัมพันธภาพเชิงวิชาการ การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ และ การสนับสนุนทางวิชาการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ลักษณะส่วนบุคคล และ บรรยากาศทางวิชาการ ที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาพยาบาล ภาระงานสอน การอ่านวารสารทางวิชาชีพ การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ และการสนับสนุนทางวิชาการ โดยร่วมกันพยากรณ์ผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล ได้ร้อยละ 49.62 ($R^2 = .4962$)

ภาควิชาพยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา.....
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C586028 : MAJOR NURSING EDUCATION
KEY WORD: PERSONAL CHARACTERISTICS / ACADEMIC CLIMATE / SCHOLARLY PRODUCTIVITY
KANCHANA KAYADEE, FLIGHT LIEUTENANT : RELATIONSHIP BETWEEN PERSONAL
CHARACTERISTICS, ACADEMIC CLIMATE WITH SCHOLARLY PRODUCTIVITY OF
NURSE INSTRUCTORS OF NURSING EDUCATION INSTITUTIONS, BANGKOK
METROPOLITAN AREA. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. POLICE MAJOR
PAUNGPHEN CHOONHAPRAN, Ph.D. 168 pp. ISBN 974-632-199-4

The purposes of this study were to determine relationship between personal characteristics, academic climate with scholarly productivity of nurse instructors of nursing education institutions, Bangkok Metropolitan Area, and determine variables which predict the scholarly productivity of nurse instructors. The sample consisted of 214 nurse instructors who worked in nursing education institutions with at least two years experience. The research instruments were questionnaires. The following were the major findings of study :

1. Academic climate as a whole and in the aspects of academic relationship, stimulation for academic advancement, supporting for academic were at low level, and the scholarly productivity of nurse instructors between 1990-1994 were average 1.36 pieces per year.

2. The personal characteristics variables effecting the different scholarly productivity of nurse instructors at .05 level were age, education teaching load, number of professional journal reading, number of involvement in academic activity, habit of supporting academic outcomes and attitude toward academic outcomes.

3. The personal characteristics variables were positively relate to scholarly productivity at .05 level were education, number of professional journal reading, number of involvement in academic activity, habit of supporting academic outcomes and attitude toward academic outcomes but teaching load was negatively rerate to scholarly productivity of nurse instructors.

4. Academic climate in the aspects of academic relationship, stimulation for academic advancement, supporting for academic were positively relate to scholarly productivity of nurse instructors at .05 level.

5. The personal characteristics and academic climate which predict the scholarly productivity of nurse instructors were 49.62 percent at .05 level which were education, position of work, work experience in nursing education institutions, teaching load, number of professional journal reading, number of involvement in academic activity and supporting for academic.

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชูเทพราณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นชี้แนะ แก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นที่สุด และขอกราบขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา ปุณฺณโชติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คณบดีและผู้อำนวยการของสถานศึกษาพยาบาลทุกแห่ง ที่กรุณาให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ตลอดจนอาจารย์พยาบาลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้เงินทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นทุกคนที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือมาตลอด ขอรำลึกถึงพระคุณของ คุณพ่อบุญเลิศ คุณแม่สมทรง นาวาอากาศตรี บุญเที่ยง คำยาดี ผู้ซึ่งให้โอกาสและสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้วิจัยและให้กำลังใจมาตลอด รวมทั้ง เด็กชาย ภูมิรพี คำยาดี และเด็กหญิง นภัสนันท์ คำยาดี ที่เป็นกำลังใจสำคัญให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้

เรืออากาศเอกหญิง กาญจนา คำยาดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ปัญหาของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
1. แนวคิดเกี่ยวกับผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล.....	15
1.1 ความหมายของคำว่า ผลผลิตและมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้อง.....	15
1.2 ผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลและวิธีการวัด.....	16
1.2.1 ผลงานทางวิชาการ : ความหมาย.....	16
1.2.2 รูปแบบผลงานทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล.....	18
1.2.3 การวัดผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล.....	22
1.2.4 นิยามปฏิบัติการของผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล..	27
2.1 ลักษณะส่วนบุคคล.....	32
2.2 บรรยากาศทางวิชาการ.....	42
2.2.1 บรรยากาศทางวิชาการ : ความหมาย.....	42
2.2.2 ความสำคัญของบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา.....	43
2.2.3 การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา.....	44
2.2.4 องค์ประกอบบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา.....	46
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	104
รายการอ้างอิง.....	106

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	121
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	132
ภาคผนวก ค. จำนวนและร้อยละอาจารย์พยาบาลจำแนกตามการอ่านวารสารทาง วิชาชีพและการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ.....	160
ภาคผนวก ง. การผลิตผลงานทางวิชาการระหว่างปี พ.ศ. 2533-2537.....	163
ภาคผนวก จ. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	166
ประวัติผู้เขียน.....	168

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1	จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรอาจารย์พยาบาลจำแนกตามสังกัด..... 58
2	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมาจำแนกตามสถาบัน.... 66
3	จำนวนและร้อยละอาจารย์พยาบาลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล..... 72
4	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการประเมินบรรยากาศทางวิชาการจำแนกตามด้านต่าง ๆ 3 ด้าน..... 74
5	ค่าสถิติพื้นฐานผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลในระหว่างปี พ.ศ. 2533 - 2537..... 75
6	การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน..... 76
7	การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) จำแนกตามอายุ..... 78
8	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศทางวิชาการและระหว่างลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศทางวิชาการกับผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล..... 79
9	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของลักษณะส่วนบุคคล บรรยากาศทางวิชาการ ในรูปคะแนนดิบ (b) คะแนนมาตรฐาน (B) และการทดสอบความมีนัยสำคัญของ b แต่ละตัวที่ใช้พยากรณ์ผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล..... 81
10	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล บรรยากาศทางวิชาการ ที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล..... 83
11	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) คะแนนมาตรฐาน (B) และการทดสอบความมีนัยสำคัญของ b แต่ละตัวที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยที่ใช้พยากรณ์ผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล..... 86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
ค-1	จำนวนและร้อยละอาจารย์พยาบาลจำแนกตามการอ่านวารสารทางวิชาชีพ.....	161
ค-2	จำนวนและร้อยละอาจารย์พยาบาลจำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ	162
ง-1	จำนวนและร้อยละอาจารย์พยาบาลที่ผลิตและไม่ผลิตผลงานทางวิชาการ ขณะปฏิบัติงานในสถานศึกษาพยาบาลปัจจุบันระหว่าง ปี พ.ศ. 2533-2537.....	164
ง-2	จำนวนและร้อยละผลงานทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลที่ผลิตในระหว่าง ปี พ.ศ. 2533-2537 จำแนกตามรูปแบบของผลงานทางวิชาการ.....	164
ง-3	ระยะเวลาที่อาจารย์พยาบาลปฏิบัติงานในสถานศึกษาพยาบาลปัจจุบัน นับจากปี พ.ศ. 2533-2537.....	165